

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2001-2002

28 maart 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de overname van anciënniteit door het departement Onderwijs van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde Claes tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het al dan niet invoeren van een vak interculturele hulpverlening in de verschillende zorgopleidingen

Vraag om uitleg van de heer Julien Librecht tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het Europees computertijbewijs

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het onderwijs in eigen taal en cultuur (OETC)

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Donderdag 28 maart 2002

VOORZITTER : De heer Gilbert Vanleenhove

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.17 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de overname van anciënniteit door het departement Onderwijs van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Hermans tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de overname van anciënniteit door het departement Onderwijs van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, u nam al verschillende initiatieven om iets te doen aan het personeelstekort binnen het onderwijs. Iedereen is het erover eens dat werken binnen het onderwijs aantrekkelijker moet worden gemaakt.

Reeds lang werken in het buitengewoon onderwijs heel wat paramedici zoals logopedisten en kinesitherapeuten. Sinds enkele jaren zijn daar nog andere personeelsleden aan toegevoegd zoals pedagogen, artsen, enzovoort. Dit betekent voor de schoolgaande jeugd een absolute meerwaarde.

In scholen van het gemeenschapsonderwijs ressorteren de Medische Pedagogische Instituten, afgekort MPI's, onder het bestuur van de directeur van de school en onrechtsreeks onder het departement Onderwijs. Het personeel van de MPI's wordt ook door dit departement betaald. Binnen het vrij onderwijs is dit niet het geval. Het MPI hoort niet bij de school, maar vormt een afzonderlijke instelling,

die weliswaar meestal in dezelfde gebouwen zit. Het personeel van deze MPI's wordt niet gesubsidieerd door het departement Onderwijs, maar door het departement Welzijn. Dat is weliswaar een ander departement, maar maakt ook deel uit van hetzelfde ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Dit personeel wordt tijdens de schooluren ook vaak ingezet in de school.

De voorbije jaren maakten verscheidene personeelsleden die verbonden waren aan dergelijke MPI's om allerlei redenen de overstap naar een school van het buitengewoon onderwijs, vaak binnen dezelfde instelling en onder hetzelfde hoofdbestuur. Deze personeelsleden verloren op dat moment echter al hun opgebouwde anciënniteit. Het departement Onderwijs kan en mag deze anciënniteit tot op heden niet overnemen gezien de vigerende regelgeving. Dit lijkt me onrechtvaardig. Binnen hetzelfde departement overstappen van het ene naar het andere departement en daarbij alle anciënniteit verliezen, past niet in het beleid om een job in het onderwijs aantrekkelijker te maken.

In antwoord op een schrijven van enkele personeelsleden in die situatie beloofde u het volgende : 'Voor veel leerkrachten hangt de aantrekkingskracht van het onderwijs niet ten onrechte samen met de vraag of vroegere prestaties verrekend kunnen worden in het salaris. Omdat het aantrekkelijker maken van het onderwijs een van mijn prioriteiten is, heb ik binnen mijn departement een werkgroep belast met de problematiek van de elders verworven competenties. Zodra dit onderzoek tot resultaten leidt, zal ik niet nalaten alle belangstellenden via de gepaste kanalen op de hoogte te brengen.'

Ik wil hierbij opmerken dat het natuurlijk niet alleen om leerkrachten gaat, maar ook om andere personeelsleden die naar het onderwijs overstappen. Ook haalt u de privé-sector aan, terwijl het hier specifiek gaat om personeelsleden die vaak in

Hermans

dezelfde instelling blijven werken, maar overstappen van MPI naar school.

Mevrouw de minister, daarom wil ik u volgende vragen stellen. Hoever staat de speciale werkgroep met zijn werkzaamheden inzake de problematiek van elders verworven competenties in het algemeen, en de overdracht van elders opgebouwde anciënniteit in het bijzonder? Wat zijn de vaststellingen en conclusies van deze werkgroep? Wie maakt er deel van uit? Bent u van plan om in navolging van de minister van Ambtenarenzaken met zijn Verruimde Interne Arbeidsmarkt initiatieven te nemen om de personeelsdoorstroming naar het onderwijs te bevorderen, uiteraard met behoud van bepaalde rechten en financiële voordelen? Zo ja, om welke initiatieven gaat het concreet en welke timing wordt daarbij vooropgesteld?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, dit onderwerp is de voorbije maanden meermaals aan bod gekomen in deze commissie. Ik zal mijn antwoord in een breder perspectief plaatsen.

Vooraf moet worden opgemerkt dat de berekening van de geldelijke anciënniteit gesteund is op de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 15 april 1958 houdende bezoldigingsregeling van het onderwijzend, wetenschappelijk en daarmee gelijkgesteld personeel van het ministerie van Openbaar Onderwijs. Dit besluit legt de geldelijke anciënniteit vast en stelt dat, naast de onderwijsdiensten, ook nog de diensten in aanmerking kunnen worden genomen die het personeelslid hetzij in een dienst van de staat of de diensten van Afrika, hetzij in een andere openbare dienst dan de diensten van de staat of de diensten van Afrika heeft gepresteerd. Deze diensten moeten zijn gepresteerd als burgerlijk of geestelijk titularis van een bezoldigd ambt met volledige prestaties. De diensten die werden gepresteerd in een bezoldigd ambt in bijvoorbeeld een gemeentelijke instelling, worden in aanmerking genomen voor de anciënniteit. Diensten die gepresteerd zijn aan privé-instellingen – en dat zijn de vrije MPI's – kunnen echter niet in aanmerking worden genomen.

Het voorliggende probleem dateert dus al van 1958. Deze bezoldigingsregel is immers niet alleen van toepassing op de personeelsleden van het buitengewoon onderwijs, maar op alle personeelscate-

gorieën van het onderwijzend personeel. Aan deze principes van het besluit zijn tot op heden geen wijzigingen aangebracht. Het is een terechte vraag of deze ongelijkheid houdbaar blijft in een situatie waarin het onderwijs alles in het werk moet stellen om het ambt van leraar of onderwijzer of enig andere tewerkstelling in het onderwijs, aantrekkelijk te maken.

Uiteraard is een wijziging van de bedoelde regelgeving bespreekbaar. Mijn administratie heeft herhaaldelijk de opdracht gekregen dit te onderzoeken en de zogenaamde gelijklopendheid in de prestaties uit een ander beroepsverleden te definiëren en af te bakenen. Ik vestig er de aandacht op dat deze wijzigingen ernstige budgettaire implicaties tot gevolg hebben. Het invoeren van deze maatregel voor één personeelscategorie heeft immers een gelijkaardige en terechte vraag van andere personeelscategorieën tot gevolg. Ik wens ook de budgettaire implicaties te benadrukken van de vroegere overstappen naar het onderwijs. Dit alles brengt ons tot de discussie over de kostprijs, de vraag hoever we daarin kunnen gaan en hoe we dit kunnen regelen ten opzichte van degenen die deze stap reeds vroeger zetten.

De discussie over dit probleem moet dus niet alleen worden gevoerd in de werkgroep 'elders verworven competenties', maar zal ook voorwerp uitmaken van de tweede fase van de loonstudie. Deze tweede fase zal nog voor de zomervakantie worden opgestart zodat elementen uit dit onderzoek reeds kunnen worden meegenomen in de werkgroep 'personeel' van de rondetafelconferentie.

Ik ben het in principe eens met het standpunt dat de problematiek een oplossing moet krijgen. We mogen echter het prijskaartje niet uit het oog verliezen. Een en ander moet worden afgewogen tegenover andere prioriteiten.

De voorzitter : Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben me bewust van de complexiteit van het verhaal en de budgettaire implicaties ervan. Toch hoop ik dat er een oplossing uit de bus komt die aanvaardbaar is voor alle partijen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde Claes tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het al dan niet invoeren van een vak interculturele hulpverlening in de verschillende zorgopleidingen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Claes tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het al dan niet invoeren van een vak interculturele hulpverlening in de verschillende zorgopleidingen.

Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Hilde Claes : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, uit een studie die werd besteld door de minister van Welzijn is gebleken dat allochtone senioren de Vlaamse ouderenvoorzieningen niet of amper kennen. Het omgekeerde geldt ook : de diensten kennen de specifieke noden van die groep niet, wat uiteraard tot gevolg heeft dat deze diensten voor hen onaantrekkelijk blijven. De studie toont ook aan dat de vraag van allochtone senioren naar ouderenzorg momenteel niet groot is, omdat de eerste generatie migranten nog te jong is waardoor ze nog weinig met ouderdomsverschijnselen worden geconfronteerd.

De tijd staat evenwel niet stil waardoor deze situatie over enkele jaren sterk gewijzigd zal zijn. Gezien de bestaande drempels die de allochtone senioren momenteel scheiden van de Vlaamse ouderenvoorzieningen, is het niet denkbeeldig dat binnen afzienbare tijd ernstige problemen zullen rijzen. De sterke cultuurverschillen, een verschillende visie op gezondheid, andere voedingsgewoonten, de verschillende religieuze overtuigingen, vaak gebrekkige talenkennis enzovoort, bemoeilijken inderdaad de relatie tussen de autochtone hulpverleners en de allochtone hulpvragers.

Om de wederzijdse onbekendheid weg te werken, voorziet minister Vogels in tal van maatregelen. Een van deze maatregelen zou zich situeren in het domein van het onderwijs en zou erin bestaan om in de toekomst het vak interculturele hulpverlening in alle zorgopleidingen in te voeren.

Mevrouw de minister, bent u op de hoogte van de resultaten en de conclusies van de bewuste studie, die werd uitgevoerd door de Katholieke Hogeschool Kempen ? Formuleerde minister Vogels reeds een formeel verzoek om het vak interculturele hulpverlening in te richten in alle zorgopleidingen ? Bent u desgevallend bereid hierop in te gaan ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, het is me bekend dat de Katholieke Hogeschool Kempen in opdracht van minister Vogels een studie heeft uitgevoerd over de problematiek van de interculturele hulpverlening. Mijn collega zal mij eerstdaags het eindrapport van deze studie bezorgen.

Een formeel verzoek om het vak interculturele hulpverlening in alle zorgopleidingen in te richten, heb ik evenwel nog niet ontvangen. Nu reeds kan ik stellen dat ik bereid ben met mijn collega overleg te plegen over deze thematiek, meer bepaald over de wijze waarop interculturele hulpverlening het best kan worden opgenomen in de verschillende zorgopleidingen.

Voor het hoger onderwijs geldt dat de instellingen autonoom de opleidingsprogramma's bepalen. Deze programma's betreffen de implementatie van het verwerven van de basiscompetenties, die op hun beurt zijn afgeleid van het beroeps- en opleidingsprofiel. Beide profielen zijn samengesteld in overleg tussen de beroeps- en onderwijswereld. De overheid treedt – met uitzondering van de lerarenopleidingen – in dit hele proces niet dwingend op.

De zorgopleidingen zijn er daarenboven toe gehouden hun opleidingsprogramma's af te stemmen op federale en andere reglementering inzake de uitoefening van het beroep. Het invoeren van een vak interculturele hulpverlening betekent met andere woorden dat dit thema hoe dan ook zal moeten worden opgenomen in het beroepsprofiel, het opleidingsprofiel en de basiscompetenties.

De aan de instellingen terzake verleende autonomie houdt in dat het invoeren van een desbetreffend vak in overleg met de instellingen zal moeten gebeuren. De overheid kan hierbij niet raken aan het principe van het autonoom opstellen van de opleidingsprogramma's door de instellingen.

Met betrekking tot het secundair onderwijs vertrekken we evenzeer van beroepsprofielen. Deze profielen vormen de basis van de specifieke eindtermen die door de overheid, in overleg met de inrichtende machten en met de beroepswereld, zullen worden opgesteld. Vakgebonden eindtermen moeten in leerplannen worden vertaald. Deze leerplannen behoren tot de autonomie van de inrichtende machten, maar ze moeten wel door de overheid worden goedgekeurd.

Vanderpoorten

Het invoeren van de interculturele hulpverlening als een eindterm zal repercussies hebben op de leerplannen. Dit betekent evenwel niet noodzakelijk dat interculturele hulpverlening een nieuwe, aparte vakbenaming wordt. Aangezien we het aantal benamingen zo beperkt mogelijk willen houden, is de limitatieve lijst van vakbenamingen reglementair vastgelegd. Nieuwe benamingen worden enkel in uitzonderlijke gevallen aan die lijst toegevoegd. Momenteel lijkt het eventueel realiseren van een eindterm voor interculturele hulpverlening perfect binnen de waaier aan de bestaande vakbenamingen te kunnen gebeuren.

De voorzitter : Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Hilde Claes : Ik wil de minister bedanken voor haar uitvoerig antwoord dat geen verdere commentaar behoeft.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Julien Librecht tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het Europees computertijbewijs

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Librecht tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het Europees computertijbewijs.

De heer Librecht heeft het woord.

De heer Julien Librecht : Mijnheer de voorzitter, in het kader van de beleidsprioriteiten 2001-2002 werden talrijke initiatieven en maatregelen in kaart gebracht en geïmplementeerd. Het beleid heeft hierbij het grote belang van een intense cognitieve bijdrage tot de digitalisering van de maatschappij onderkend. De initiatieven die de minister momenteel terzake ontplooit, verheugen me ten zeerste. Ik zou dit aan de hand van voorbeelden kunnen illustreren, maar dit zou ons te ver leiden.

In deze context is recent een belangrijk interdepartementeel initiatief geactualiseerd, namelijk het Europees computertijbewijs. Het Europees computertijbewijs is een initiatief van de Cepis, die een standaard voor computerkennis en -vaardigheden

heeft uitgewerkt. Deze standaard kan als een eindtermenhoofdstuk worden beschouwd.

De standaard bestaat uit zeven tests. Overal in Europa worden dezelfde tests gehanteerd. Wie zijn kennis en zijn vaardigheden bewijst door in vier van de zeven tests te slagen, krijgt een Europees computertijbewijs, ECDL genaamd. Dit initiatief heeft het voordeel dat het in alle Europese landen geldig is en alle Europese werkgevers een duidelijk zicht op de digitale basiskennis van kandidaat-werknemers biedt.

Indien ik goed ben ingelicht, heeft minister Landuyt een protocol afgesloten met de Katholieke Hogeschool Kempen, met het privé-bedrijf Smash, dat als ECDL-licentiehouder de opleidingen kan organiseren, en met de NV Enlight Teststation, dat de examens zou organiseren. De opleidingen en de examens zullen plaatsvinden in de Centra voor Volwassenenonderwijs, in de VIZO-centra, in de VDAB-centra, waarbij de leermobiel een centrale rol zou spelen, en in één opleidingscentrum per scholengemeenschap.

Het Europees computertijbewijs richt zich in eerste instantie tot werkzoekenden, scholieren en studenten. In een latere fase zal dit worden uitgebreid tot alle mensen die op dit vlak willen blijven. Het departement Werkgelegenheid zal de kosten voor de werkzoekenden op zich nemen, terwijl het departement Onderwijs een bijdrage zou leveren voor de betrokken scholieren en studenten.

Mijns inziens betreft het hier een lovenswaardige inspanning. Voor de onderwijssector is dit een goed middel tot uitbreiding en diversificatie ten aanzien van dit aandachtspunt. Desondanks moeten we blijvend aandacht hebben voor de praktische uitwerking van dit initiatief.

Er is een groot verschil tussen de planning, de praktische uitwerking en de bezwaren die hierbij rijzen. We moeten er goed over waken dat er geen dualiteit tussen privé-initiatieven en het onderwijs ontstaat. Wat de accuratesse, de opvolging en de educatieve sensibilisering betreft, moeten we het accent op samenwerking en op wederzijdse beïnvloeding leggen.

Mevrouw de minister, in welk stadium bevindt zich het project momenteel ? Gaat het hier om planning, om onderzoek of om implementatie ? Hoe wordt het principe van de accurate opvolging in dit snel evoluerend segment van de kennismaatschappij verwerkt ? In welke mate participeert het departement Onderwijs aan dit initiatief ? Wat is de

Librecht

budgettaire inbreng van het departement Onderwijs ? Is het haalbaar om slechts in één opleidingscentrum per scholengemeenschap te voorzien ? Er zijn tenslotte 119 scholengemeenschappen in Vlaanderen.

Hoe wilt u dit kleinschalig Vlaams initiatief relevant maken op een Europees niveau ? In welke mate is het computeronderwijs in de reguliere scholen op dit nieuw project afgestemd ? Functioneert de leermobiel reeds en, zo ja, wat zijn de eerste bevindingen ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, op 16 november 2001 heeft de Vlaamse regering het ontwerp van protocol met het ECDL-consortium in Vlaanderen en met de NV Enlight Teststation goedgekeurd. De onderhandelingen over dit protocol zijn door de Vlaamse minister van Werkgelegenheid en Toerisme, de Vlaamse minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting en mezelf gevoerd. Het protocol loopt tot eind 2004. Het samenwerkingsakkoord met Enlight Teststation loopt tot eind 2002.

In uitvoering van dit protocol zal ik de ontwerp-overeenkomsten met het onderwijs morgen aan de Vlaamse regering voorleggen. In deze ontwerp-overeenkomsten worden de prijzen van de licentie en van de modules vastgelegd voor de universiteiten, de hogescholen, de secundaire scholen en de centra voor volwassenenonderwijs die als testcentrum willen fungeren.

Enkel met betrekking tot het secundair onderwijs financiert het departement Onderwijs een licentie voor een testcentrum per scholengemeenschap. Hiervoor is in de begroting 2002 in 76.698 euro voorzien. Voor 2003 en 2004 zullen de kredieten telkens 56.048 euro bedragen.

De instellingen binnen elke scholengemeenschap zullen onderling de nodige afspraken over de uitvoering van de tests moeten maken. Het staat de secundaire scholen en de scholengemeenschappen natuurlijk vrij om op eigen initiatief en onder de bedongen gunstige voorwaarden bijkomende licenties te verwerven en meerdere testcentra in te richten.

Met betrekking tot het volwassenenonderwijs is een eenvormige en democratische prijssetting be-

komen. Deze tarifiering geldt eveneens voor de VDAB- en de VIZO-centra. Om overlappingen en blinde vlekken te vermijden, zal de Vlaamse regering een regionale spreiding nastreven.

Het departement Onderwijs zal voor de communicatie met de doelgroep instaan. De kwaliteitscontrole is eveneens in het protocol opgenomen. Een adviescomité voor de kwaliteitsbewaking en -opvolging zal hiervoor instaan.

Wat de afstemming van het regulier onderwijs op dit initiatief betreft, moeten we een onderscheid maken tussen het leerplicht- en het volwassenenonderwijs. Als opleidingsprogramma zal het ECDL deel uitmaken van het stimuleringsbeleid betreffende de integratie van ICT in het leerplichtonderwijs. Iedereen is het erover eens dat ICT-vaardigheden basisvaardigheden zijn. Binnen het reguliere leerplichtonderwijs moet iedereen de kans krijgen om gratis met ICT te leren omgaan. De eindtermen garanderen dat jongeren bij het beëindigen van het secundair onderwijs de vereiste ICT-vaardigheden bezitten.

Ik ben van mening dat het financieren van de licenties voor de scholengemeenschappen het secundair onderwijs bijkomende kansen biedt. Dit betekent uiteraard niet dat het ECDL voor de scholen een alibi mag zijn om de eindtermen betreffende ICT in de reguliere opleidingen niet langer na te streven.

Het volwassenenonderwijs bevindt zich in een andere situatie. Door middel van het ECDL willen we mobiele werknemers een gestandaardiseerd bewijs van hun ICT-basisvaardigheden verschaffen. Het ECDL valt dan ook perfect binnen de doelstellingen van het volwassenenonderwijs, dat het ECDL binnen BIS, het begeleid individueel studeren, aanbiedt.

De Leermobiel is een initiatief van minister Landuyt en wordt ingezet om werkzoekenden ICT-basisvaardigheden bij te brengen. Deze opleidingen halen het niveau van het ECDL momenteel niet. Voor meer gegevens hieromtrent moet ik u evenwel naar minister Landuyt doorverwijzen.

De voorzitter : De heer Librecht heeft het woord.

De heer Julien Librecht : Ik dank de minister voor haar antwoord. Ik stel vast dat er ook aan dit project terdege wordt gewerkt en dat er sterk op het educatief karakter en op de kwaliteitsopvolging wordt gelet. Mijn vragen zijn alleszins beantwoord.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het onderwijs in eigen taal en cultuur (OETC)

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Dijck tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het onderwijs in eigen taal en cultuur (OETC).

De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de voorzitter, in experimentele vorm bestaat het OETC al tientallen jaren. Onlangs zijn ook in het Brusselse een aantal dergelijke experimenten op touw gezet. Ik heb vernomen dat de minister deze projecten een decretale basis wil geven in het decreet betreffende de rechten en de plichten van de leerlingen.

In dit verband wil ik graag verwijzen naar een vraag om uitleg die ik op 12 juni 2001 heb gesteld. De heer Denys heeft zich hier toen bij aangesloten. Ik zou iedereen even willen herinneren aan een drietal zaken waar ik toen de klemtoon op heb gelegd. Samen met de heer Denys heb ik me toen aangesloten bij de stelling van mevrouw Talhaoui, een volksvertegenwoordigster van Agalev, dat het samenbrengen van Marokkaanse en Nederlandstalige kinderen in het Nederlandstalig onderwijs de beste manier is om die Marokkaanse kinderen in een Nederlands taalbad onder te dompelen.

Ik heb toen mijn bezorgdheid uitgesproken over de dreigende veralgemening van de taal en de cultuur van Marokkaanse en Turkse jongeren. Niet alle Marokkanen in dit land spreken Arabisch. Het merendeel van de Marokkaanse allochtonen in Vlaanderen spreekt het Berbers. Het Vlaamse onderwijs mag niet aan de arabiseringspolitiek van de Marokkaanse overheid meewerken. Indien de minister dit jaar een overeenkomst met Turkije wil afsluiten, moet ze rekening houden met het feit dat niet alle Turken Turks spreken. Onder de Turken bevinden zich immers heel wat Koerden.

Er zijn bovendien een aantal problemen met de taalwetgeving. Ik heb mijn twijfels hier al eerder ter sprake gebracht. Veel allochtone kinderen spreken thuis hun moedertaal. Ze wonen vaak in wij-

ken waar veel migranten wonen en waar het Nederlands niet de voertaal is. Dit betekent dat ze enkel in de schoolomgeving met het Nederlands in contact komen. Ik weet niet of het een goed idee is om in de scholen ook de omgevings- en thuistaal in te voeren. Ik ga er hierbij steeds van uit dat deze kinderen in Vlaanderen zullen blijven, dat ze hier school zullen lopen en dat ze hier hun toekomst moeten kunnen uitbouwen.

Ik vraag me af of dit decretaal kan worden verankerd. De taalwetgeving kan door middel van projecten worden omzeild, maar een decretale verankering maakt een einde aan deze mogelijkheid. In haar antwoord op mijn vraag om uitleg van 12 juni 2001 heeft de minister verklaard dat de nadruk in het OETC meer op de cultuur dan op de taal komt te liggen. Zo zou het OETC hoogstens vier uur per week in een tiental Vlaamse scholen worden gegeven. De minister heeft toen ook gezegd dat ze, alvorens aan een decretale verankering te denken, eerst onderzoek naar de resultaten van de lopende OETC-projecten zou laten verrichten.

Mevrouw de minister, bent u van plan om het OETC in het decreet betreffende de rechten en de plichten van leerlingen te verankeren ? Vindt u het niet opportuun om eerst de lopende OETC-projecten in Vlaanderen te onderzoeken ? Beschikt u misschien al over de resultaten van dit onderzoek ? Bent u het eens met de stelling van mevrouw Talhaoui dat het samenbrengen van Marokkaanse en Nederlandstalige kinderen in het Nederlandstalig onderwijs de beste manier is om ze in een Nederlands taalbad onder te dompelen ?

Wat denkt u van de taaldiversiteiten in Marokko en in Turkije ? Hoe wilt u de problemen met de andere groepen anderstaligen in Vlaanderen in het OETC op te lossen ? Zou een decretale verankering van het OETC niet strijdig zijn met de taalwetgeving ? Welke scholen participeren momenteel aan een OETC-project ? Over welke talen en culturen gaat het hier precies ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, alvorens op de concrete vragen van de heer Van Dijck in te gaan, zal ik even de situatie van het OETC in Vlaanderen en in Europa schetsen.

In de jaren zeventig heeft de EU een richtlijn uitgevaardigd die het onderwijs in de eigen taal en cultuur als een recht van de inwoners van de EU

Vanderpoorten

beschouwt. In 1976 heeft een resolutie dit recht principieel aan onderdanen van derde landen toegekend.

In de praktijk heeft deze Europese richtlijn aanleiding gegeven tot het toekennen van middelen aan de landen van oorsprong. Deze landen hebben die Europese middelen gebruikt om leerkrachten naar Vlaanderen te sturen om hier enkele jaren als OETC-leerkracht te functioneren.

In Vlaanderen is het OETC een optionele werkingspijler van het onderwijsvoorrangsbeleid. Naast de OVB-middelen, die op basis van het totaal aantal doelgroepleerlingen in een school worden berekend, is hiervoor niet in aparte middelen voorzien. De scholen die het OETC inrichten, doen hiervoor een beroep op zogenaamde ambassade-leerkrachten.

In het kader van de daarnet al vermelde Europese richtlijn wil ik in het statuut van de leerling een eenduidige rechtsgrond voor het OETC opnemen. Deze rechtsgrond moet duidelijk aantonen wie recht heeft op het OETC, hoe het OETC wordt georganiseerd en wat de precieze doelstellingen van het OETC zijn. Indien we het OETC in dit decreet willen opnemen, moeten we de voortgang van de werkzaamheden en de timing in het oog houden.

Vind ik het opportuun om de resultaten van de lopende OETC-projecten in Vlaanderen eerst te laten onderzoeken? Zowel in Vlaanderen als internationaal is de verwerving van meerderheidstalen al grondig onderzocht. Ik denk hierbij in eerste instantie aan de Vlaamse studie van de heren Verlot en Vandenbranden en aan de Nederlandse studie van de heren Appel en Theunissen.

Met betrekking tot de algemene taalverwerving blijkt uit deze onderzoeken vooral dat de implementatie van onderwijsprojecten rond het verwerven van taalvaardigheid in een minderheidstaal geen schade toebrengt aan het verwerven van taalvaardigheid in de meerderheidstaal. Met betrekking tot het verwerven van taalvaardigheid in het Nederlands betekent dit dat de tijd die aan het verwerven van taalvaardigheid in een minderheidstaal wordt besteed, geen verloren tijd is. Sommige onderzoekers stellen zelfs dat een grotere taalvaardigheid in een minderheidstaal een voordeel kan zijn. Andere onderzoekers stellen dan weer dat niet alle OETC-projecten en hun buitenlandse equivalenten op dit vlak duidelijke resultaten kunnen voorleggen.

Het steunpunt NT2 en het steunpunt ICO hebben in de loop van de jaren negentig een onderzoek in Vlaanderen uitgevoerd. Uit dit onderzoek is gebleken dat het ontbreken van een duidelijke regelgeving zwaar interfereert met het onvermogen om praktische resultaten aan te tonen. Een andere belangrijke conclusie van dit onderzoek is de nood aan een curriculum dat het OETC voldoende op de eindtermen en op de Vlaamse schoolcurricula afstemt. Deze conclusies tonen aan dat een decretale oplossing van deze problemen enkel een positieve invloed kan hebben.

Tot slot wil ik hier nog even verwijzen naar het jaarlijks rapport van de VZW Werkgroep Immigratie. Deze VZW begeleidt de OETC-projecten in een aantal Brusselse scholen en volgt leerlingen die het OETC hebben gevolgd lang nadat ze uit dit project zijn gestapt. Uit dit jaarlijks rapport blijkt dat gewezen OETC-leerlingen in het secundair onderwijs beter doorstromen dan leerlingen met dezelfde achtergrondkenmerken die nooit aan een OETC-project hebben deelgenomen.

Het gelijkheidsdecreet, dat trouwens aan het Vlaams Parlement is voorgelegd, vertrekt vanuit de gedachte dat taalheterogene scholen bevorderlijk zijn voor het taalverwervingsproces van anderstaligen.

De heer Van Dijk heeft verwezen naar minderheidstalen in de landen van oorsprong. Het recht op OETC is een recht dat de leden van een bepaalde taalgroep toekomt. Het gaat hier om een vraaggestuurd aanbod. Indien de Koerdische gemeenschap om OETC vraagt, kunnen we hierop inspelen. Voor dit recht kan worden uitgeoefend, moeten we evenwel nog heel wat praktische problemen oplossen.

Er werd gevraagd of een decretale verankering van het OETC strijdig zou zijn met de taalwetgeving. Hierover zijn in het verleden al heel wat juridische artikelen verschenen. Uit deze artikelen blijkt dat enkel een maximale visie op het OETC problemen oplevert. Zo zou het invoeren van het Turks als onderwijstaal een inbreuk op de wet op het taalgebruik in het onderwijs van 1963 kunnen zijn. Ik vertrek veeleer vanuit de idee dat het OETC een vorm van wereldoriëntatie en van tweedetaalonderwijs is. De Vlaamse Gemeenschap is grondwettelijk bevoegd voor het regelen van het onderwijs in de tweede taal.

Ik zal de leden van deze commissie een lijst van de betrokken scholen en projecten op het einde van 1999 bezorgen. Op dat ogenblik organiseerden 49

Vanderpoorten

scholen het OETC als een onderdeel van hun gewone curriculum. Het ging hierbij hoofdzakelijk om de minderheidstaal Turks. 27 scholen organiseerden het OETC met Turks als minderheidstaal, 9 scholen met het Arabisch als minderheidstaal, 5 scholen met het Italiaans als minderheidstaal, 3 scholen met het Spaans als minderheidstaal, 2 scholen met het Hebreeuws als minderheidstaal en 1 school met het Grieks als minderheidstaal. Er zijn eveneens een aantal scholen die het OETC buiten het gewone curriculum aanbieden.

De voorzitter : De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk : De minister heeft mijn woorden niet verkeerd begrepen. Aangezien ik die kinderen de kans wil geven om in onze samenleving een toekomst uit te bouwen, vraag ik me af of de manier waarop we in het verleden hebben gewerkt en de manier waarop we momenteel te werk gaan, wel tot goede resultaten leiden.

Heel wat allochtone jongeren, jonge en zelfs oudere volwassenen die reeds lang in Vlaanderen vertoeven, spreken zeer slecht Nederlands. Naast andere negatieve gevolgen, hypothekeert dit uiteraard hun toekomstkansen in het arbeidscircuit.

Zitten we met die OETC-projecten wel op de goede weg ? Ik wil hier een lans breken voor een andere optie. Dit betekent niet dat het OETC in mijn ogen niet kan blijven bestaan. We zouden anderstalige kinderen een taalbad van een jaar moeten geven voor ze in het onderwijs stappen. Wat is één jaar tenslotte op een heel mensenleven ? Ik zou dit trouwens geen verloren jaar durven noemen. Jongeren slepen de schoolachterstand die ze in het begin op basis van taalproblemen hebben opgelopen, een heel curriculum met zich mee. Aangezien het hier de toekomstkansen van een grote groep jongeren betreft, is dit een zeer belangrijk discussiepunt.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : De idee van taalbaden is niet nieuw en wordt nog steeds door een aantal mensen verdedigd. In het secundair onderwijs wordt wel eens gezegd dat dit in het basisonderwijs zou moeten gebeuren. Voorlopig blijven de meeste betrokkenen evenwel voor een gemengd systeem en voor de inschakeling van anderstaligen in gewone klassen pleiten.

Vanaf september 2002 zullen de anderstalige nieuwkomers in het kleuteronderwijs worden opgevangen. Dit lijkt me een belangrijk denkspoor dat we verder moeten ontwikkelen. We moeten de kinderen zo snel mogelijk intensief in aanraking met het Nederlands brengen.

Dit is een interessante discussie. We blijven dit op de voet volgen. Indien er indicaties duidelijk in een bepaalde richting wijzen, zullen we hier zeker rekening mee houden.

De voorzitter : De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk : Hoewel ik hier misschien een open deur intrap, wil ik hier nog even op het grote verschil tussen scholen in Vlaanderen en in Brussel wijzen. Deze problematiek is onlangs in het Brussels Parlement aan bod gekomen. Aangezien de omgevingstaal in Brussel nog een andere taal is, is de zaak veel complexer dan in Vlaanderen.

Het taalbadjaar is vooral in Vlaanderen zeer belangrijk. Gezien de soms Babylonische spraakverwarring, is het nut van een taalbad in Brussel voor discussie vatbaar. In Brussel worden zowat alle talen gesproken. Het beleid moet hier oog voor hebben.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11 uur.*
